

Правове регулювання обліку спільної діяльності: вітчизняна практика і міжнародний досвід

В умовах стрімкого розвитку міжнародної економіки спільна діяльність є ефективним інструментом ведення бізнесу. В Україні спільна діяльність не є поширеним явищем, що зумовлено недосконалістю чинного законодавства. Метою статті є вивчення нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку спільної діяльності в Україні та обґрунтування рекомендації щодо його удосконалення з врахуванням міжнародного досвіду. Як свідчить аналіз нормативно-правових документів, на даний час існують розбіжності окремих норм, що регулюють бухгалтерський облік спільної діяльності. Визначено види спільної діяльності відповідно до МСБО 31 «Частка у спільних підприємствах» та МСФЗ 11 «Спільна діяльність». Розкрито алгоритм визначення виду спільної діяльності за МСФЗ 11 «Спільна діяльність». Виділено ключові відмінності між МСФЗ 11 «Спільна діяльність» та US GAAP ASC 323 «Інвестиції – метод акцій та спільні підприємства», які полягають у визначенні спільного контролю та проведенні злиття (консолідації). Виявлено, що правове регулювання обліку спільної діяльності в Україні здійснюється фрагментарно та немає комплексного характеру: для цілей бухгалтерського обліку – П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» регламентує облік спільної діяльності досить обмежено та стисло; для цілей податкового обліку – Податковий кодекс України не встановлює особливий порядок оподаткування спільної діяльності. Обґрунтовано необхідність прийняття в Україні окремого положення (стандарту) бухгалтерського обліку щодо спільної діяльності з урахуванням світового досвіду. Такий стандарт повинен визначати методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про спільну діяльність (як зі створенням, так і без створення юридичної особи) та її розкриття у фінансовій звітності.

Ключові слова: *нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку, спільна діяльність, спільні операції, спільне підприємство, фінансові інвестиції.*

Legal Regulation of Accounting for Joint Arrangements: Domestic Practice and International Experience

In a rapidly developing international economy, joint arrangements are an effective tool for doing business. In Ukraine, joint arrangements are not very often use by economic entities, which is due to the imperfection of the current legislation. The purpose of the article is to study the legal regulation of accounting for joint arrangements in Ukraine and to justify recommendations for its improvement, taking into account international experience. As the analysis of normative legal documents shows, at present there are disagreements of separate norms regulating the accounting for joint arrangements. The types of joint arrangements in accordance with IAS 31 “Interests in Joint Ventures” and IFRS 11 “Joint Arrangements” were defined. An algorithm for determining the type of joint arrangements under IFRS 11 “Joint Arrangements” was disclosed. Key distinctions between IFRS 11 “Joint Arrangements” and US GAAP ASC 323 “Investments – Equity Method and Joint Ventures” were defined, which consist in determining the joint control and conducting the merger (consolidation). It was revealed that the legal regulation of accounting for joint arrangements in Ukraine is fragmentary and does not have a complex nature: for accounting purposes, National Accounting Standard 12 “Financial Investments” very limited regulates the accounting for joint arrangements; for the purposes of tax accounting – the Tax Code of Ukraine does not establish a special procedure for taxing joint arrangements. The

---

* **Гик Василь Володимирович**, доцент кафедри обліку та аналізу Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів), кандидат економічних наук.

necessity of adopting a separate National Accounting Standard for joint arrangements in Ukraine taking into account the international experience was substantiated. This standard should determine the methodological basis for the formation in the accounting of information on joint arrangements (both with the creation and without the creation of a legal entity) and its disclosure in the financial statements.

Keywords: *legal regulation of accounting, joint arrangements, joint operations, joint venture, financial investments.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки для ефективного ведення спільної діяльності особливе значення належить бухгалтерському обліку, який є важливою функцією управління, інформаційною основою будь-якого підприємства та нерозривно пов'язаний з нормативно-правовими актами. При цьому, багато науковців наголошують на неузгодженості законодавчих норм, які пов'язані з обліком спільної діяльності. Так, заслуговує на увагу зауваження А.В. Дмитренко стосовно того, що «проблематика питання полягає в тому, що на сьогодні існує розбіжність між положеннями основних нормативних документів з обліку спільної діяльності» [4, с. 20].

Тому, при здійсненні бухгалтерського обліку спільної діяльності виникають певні труднощі, які зумовлені, перш за все, неврегульованістю чинного законодавства України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями теорії, методики, методології та організації обліку спільної діяльності займаються такі вчені, як: В.В. Бабіч, Н.І. Гарапко, С.Ф. Голов, Н.М. Горбатюк, А.В. Дмитренко, Л.А. Куришко, О.М. Сидоренко, В.П. Онищенко, А.М. Поддєрьогін, М.М. Шестерняк та інші.

Досліджуючи питання регулювання обліку

спільної діяльності без створення юридичної особи Л.А. Куришко, В.В. Нонік зазначають, що П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» не повністю розкриває облікові аспекти здійснення спільної діяльності, що на практиці призводить до виникнення проблемних питань [6, с. 69].

В.П. Онищенко пише, що «облік спільної діяльності є складним та заплутаним, оскільки податкове законодавство та порядок ведення бухгалтерського обліку спільної діяльності багато разів змінювались і не всі питання на сьогодні чітко врегульовані» [10, с. 41].

Проте не применшуючи вагомий внесок дослідників у розвиток бухгалтерського обліку спільної діяльності невирішеними залишаються окремі проблемні питання, зокрема, у частині законодавчого регулювання.

Метою статті є вивчення нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку спільної діяльності в Україні та обґрунтування рекомендацій щодо його удосконалення з врахуванням міжнародного досвіду.

Виклад основних результатів дослідження. Основні нормативні документи, які визначають порядок обліку спільної діяльності в Україні наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Нормативно-правова база з обліку спільної діяльності в Україні

Нормативний акт	Сфера застосування
Господарський кодекс України (ст. 176, ч. 4) [3]	Визначає окремі положення про спільну діяльність: права та організаційно-управлінські повноваження учасника.
Цивільний кодекс України (гл. 77, ст. 1130-1143) [16]	Визначає загальні положення про спільну діяльність: форму та умови договору, види внесків та ведення спільних справ учасників, відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями, розподіл прибутку, припинення договору простого товариства.
Податковий кодекс України [11]	З 01.01.2015 р. не встановлює особливий порядок оподаткування спільної діяльності на території України без створення юридичної особи.
Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (ст. 4) [14]	Визначає правове регулювання спільної підприємницької діяльності між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами.
П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» (ст. 19-23) [13]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції із спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності.
Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи [7]	Можуть застосовуватися підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності (крім бюджетних установ), які провадять спільну діяльність без створення юридичної особи при відображенні операцій зі спільної діяльності у бухгалтерському обліку та розкритті відповідної інформації у фінансовій звітності.

Джерело: узагальнено автором на основі [3, 7, 11, 13, 14, 16].

Як свідчать результати аналізу чинних нормативно-правових документів, порядок ведення обліку спільної діяльності в Україні регулює

П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», що видається дивним, оскільки внески учасників у спільну діяльність без створення юридичної особи не

Бухгалтерський облік

вважаються фінансовими інвестиціями. Тому П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», зважаючи на його назву, повинне регламентувати порядок обліку виключно фінансових інвестицій.

Крім цього, П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» передбачає можливість здійснення спільної діяльності як зі створенням, так і без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю відповідно до письмової угоди між ними. Зазначені норми суперечать Методичним рекомендаціям з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи та Цивільному кодексу України, відповідно до якого за договором про спільну діяльність сторони (учасники) зобов'язуються спільно діяти без створення юридичної особи для досягнення певної мети. Через це залишають поза увагою норми, що стосуються обліку спільної діяльності зі створенням юридичної особи.

Відтак можна стверджувати, що одним із напрямів державного регулювання є вдосконалення нормативно-правової бази бухгалтерського обліку спільної діяльності. Вирішення даної проблеми можливе у разі прийняття окремого положення бухгалтерського обліку, яке б визначало методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про спільну діяльність (як зі створенням, так і без створення юридичної особи) та її розкриття у фінансовій звітності.

Варто зазначити, що в деяких країнах пострадянського простору облік спільної діяльності свого часу регламентувався окремими інструкціями (Республіка Білорусь – Інструкція по бухгалтерському учету совместной деятельности [5]) та положеннями (Республіка Молдова – НСБУ 31 «Отражение в финансовых отчетах доли участия в совместно контролируемой предпринимательской деятельности» [9]), окремі з них діють і по теперішній час (Республіка Росія – ПБУ 20/03

«Информация об участии в совместной деятельности» [12]).

У зарубіжній практиці форми та облік угод про спільну діяльність в умовах спільного контролю, принципи формування фінансової звітності підприємствами, які мають частки у ній, визначено у МСФЗ 11 «Спільна діяльність» [8], який замінив МСБО 31 «Частка у спільних підприємствах» та ПКТ-13 «Спільно контрольовані підприємства-немонетарні вклади учасників».

Згідно з МСФЗ 11 «Спільна діяльність» (*joint arrangement*) – це діяльність, яка спільно контролюється двома або декількома сторонами. Спільний контроль (*joint control*) – це узгоджений контракт розподіл контролю над діяльністю, який існує лише тоді, коли рішення про значущі види діяльності вимагають одностайної згоди сторін, між якими розподілено контроль. При цьому стороною спільної діяльності (*party to a joint arrangement*) є суб'єкт, який приймає участь у спільній діяльності незалежно від того, здійснює такий суб'єкт спільний контроль над цією діяльністю [2, с. 756-757].

Отже, діяльність може бути спільною навіть у тому випадку, якщо не всі сторони здійснюють спільний контроль цієї діяльності. Спільний контроль передбачає, що ні одна зі сторін не здійснює контроль над діяльністю в односторонньому порядку. Це означає, що сторона, яка бере участь у спільному контролі, може перешкодити будь-якій другій стороні (або групі сторін) у здійсненні контролю над цією діяльністю.

Завдяки змінам у визначеннях кількості видів спільної діяльності у МСФЗ 11 «Спільна діяльність» порівняно з МСБО 31 «Частка у спільних підприємствах» скорочено до двох: спільні операції та спільні підприємства (рис. 1), відмінність між якими полягає у правах і обов'язках сторін угоди.

Рис. 1. Види спільної діяльності відповідно до МСБО 31 «Частка у спільних підприємствах» та МСФЗ 11 «Спільна діяльність»

Джерело: сформовано автором на основі [2, 8].

Таким чином, спільно контрольовані активи та спільно контрольовані операції трансформувались в одну групу – спільна операція (*joint operation*) – це спільна діяльність, яка передбачає наявність у сторін, що мають спільний контроль над діяльністю, прав на активи та обов'язків щодо зобов'язань, пов'язаних з діяльністю. Такі сторони називаються спільними операторами [8]. Однак, як доречно зауважує Н.І. Гарапко [1, с. 37] «... в Україні значення оператора спільної діяльності інше» та у П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» вживається в однині та трактується як учасник спільної діяльності без

створення юридичної особи, якому згідно з договором доручено вести справи спільної діяльності, зокрема її бухгалтерський облік. Якщо у разі угоди про спільну діяльність не була створена окрема юридична особа, то така угода є спільною операцією.

Спільне підприємство (*joint venture*) – це спільна діяльність, яка передбачає наявність у сторін, що мають спільний контроль над діяльністю, прав на чисті активи такої діяльності. Такі сторони називаються учасниками спільного підприємства [8]. Якщо у разі угоди про спільну діяльність була створена окрема юридична особа, то така угода може

визнаватись як спільною операцією, так і спільним підприємством. При цьому, оцінюючи, чи є спільна діяльність спільною операцією або спільним

підприємством, суб'єкт господарювання застосовує судження рис. 2.

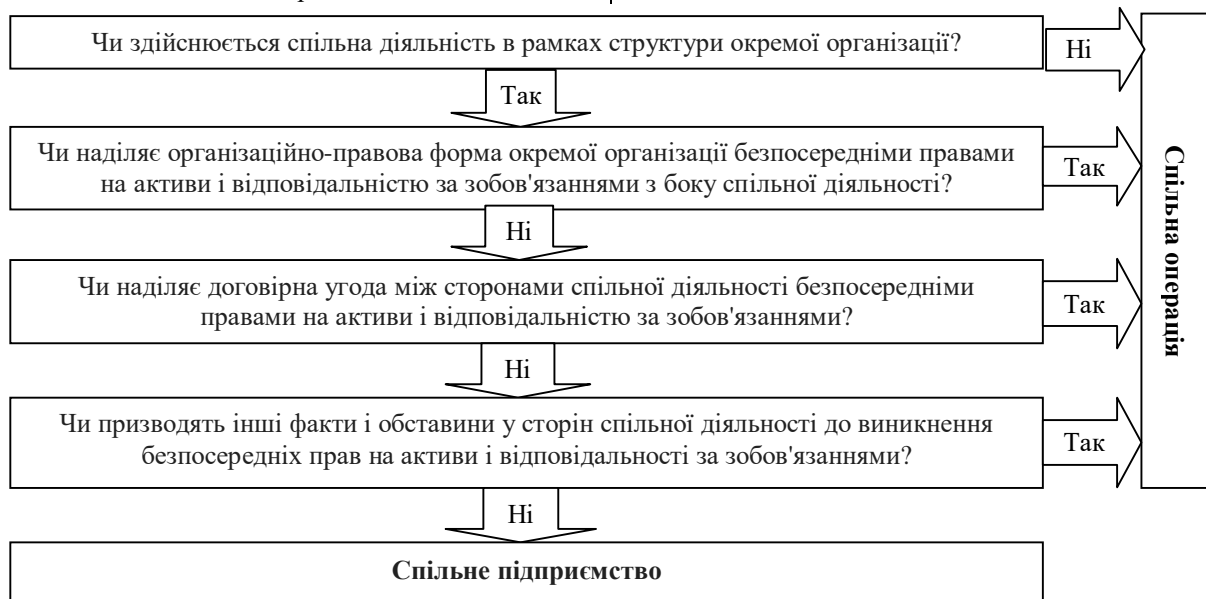

Рис. 2. Алгоритм визначення виду спільної діяльності за МСФЗ 11 «Спільна діяльність»

Джерело: сформовано автором на основі [8].

На відміну від МСБО 31 «Частка у спільних підприємствах», який передбачав два методи обліку інвестицій: пропорційний та участі в капіталі (вибір мав бути зроблений учасником для кожної угоди окремо), МСФЗ 11 «Спільна діяльність» дозволяє лише один метод – участі в капіталі. При визначенні належного методу обліку МСФЗ 11 «Спільна діяльність» робить акцент на характері прав і зобов'язань, які виникають у зв'язку з договором, а не на юридичній формі компанії, що підтримувалось у МСБО 31 «Частка у спільних підприємствах» [15, с. 3].

Таким чином, класифікація й визначення типу спільної діяльності має важливе значення та впливає на порядок відображення інформації в обліку і фінансовій звітності.

Зазначимо, що МСФЗ 11 «Спільна діяльність» був частково розроблений, щоб зменшити існуючі

відмінності між загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку США (US GAAP) та Міжнародними стандартами фінансової звітності (IFRS). Проте певні відмінності залишаються, зокрема, у характеристиках (критеріях), які використовуються для визначення того, чи є суб'єкт господарювання спільним підприємством. Так, оскільки в US GAAP ASC 323 «Інвестиції – метод акцій та спільні підприємства» [17] немає поняття спільної угоди або підмножини спільних значень, класифікованих як спільні операції, тому можуть існувати відмінності в обліку. Ознаки, що використовуються для визначення того, чи є суб'єкт господарювання спільним підприємством згідно з US GAAP та IFRS наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Порівняння характеристик (критеріїв) спільного підприємства за US GAAP та IFRS

Характеристика	US GAAP ASC 323 «Інвестиції – метод акцій та спільні підприємства»	МСФЗ 11 «Спільна діяльність»
Угода повинна бути організована в рамках окремої юридичної особи	+	+
Суб'єкт господарювання не може бути консолідованим ні однією стороною угоди	+	+
Суб'єкт господарювання повинен перебувати під спільним контролем двох або більше сторін	+	+
Суб'єкт господарювання не може мати інвесторів, які не беруть участі в спільному контролі	+	
Сторони повинні здійснювати спільний контроль через свої інвестиції в акціонерний капітал та не можуть брати участь у спільному контролі через права, надані через інші інтереси	+	
Сторони спільного контролю не можуть мати права на активи та / або зобов'язання суб'єкта господарювання		+

Джерело: сформовано автором на основі [8, 17].

Основні відмінності між US GAAP ASC 323 «Інвестиції – метод акцій та спільні підприємства» та МСФЗ 11 «Спільна діяльність» полягають у визначенні спільного контролю та проведенні злиття (консолідації). Таким чином, залежно від фактів та обставин, розбіжності в характеристиках можуть призвести до відмінностей у веденні бухгалтерського обліку.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що правове регулювання обліку спільної діяльності в Україні здійснюється фрагментарно та немає комплексного характеру: для цілей бухгалтерського обліку – П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» регламентує облік спільної діяльності досить обмежено та стисло; для цілей податкового обліку – Податковий кодекс України не встановлює особливий порядок оподаткування спільної діяльності.

Відтак з метою формування в бухгалтерському обліку інформації про спільну діяльність виникає необхідність прийняття окремого положення (стандарту) бухгалтерського обліку, яке вирішувало б проблемні питання методологічного та організаційного характеру. При цьому вивчення міжнародного досвіду бухгалтерського обліку спільної діяльності є край потрiбним з урахуванням напряму руху України до євроінтеграції та вступу до Європейського союзу.

4 Список використаних джерел

1. Гарапко Н. І. Нормативно-правове регулювання спільної діяльності: симбіоз бухгалтерських та правових нормативних документів. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Економічні науки*. 2015. № 1(221). С. 26-41.
2. Голов С. Ф., Костюченко В. Н. Бухгалтерський учет и финансовая отчетность по международным стандартам: практическое пособие. 3-е изд., перераб. и доп. Х.: Фактор, 2013. 1072 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Дмитренко А. В. Порівняльна характеристика П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 7. С. 20-23.
5. Инструкция по бухгалтерскому учету совместной деятельности [Електронний ресурс]. URL: www.minfin.gov.by/ru/accounting/methodology/acts/doc/f8e2a51c4b26b6ce.html
6. Куришко Л. А., Нонік В. В. Нормативне регулювання організації спільної діяльності в умовах ризику. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 1(36). С. 64-87.
7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи: Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2011 р. № 1873. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.help/law/1873/>

8. МСФЗ 11 «Спільна діяльність» [Електронний ресурс]. URL: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_066

9. НСБУ 31 «Отражение в финансовых отчетах доли участия в совместно контролируемой предпринимательской деятельности» [Електронний ресурс]. URL: www.amac.md/Biblioteca/data/27/01/03/3/28.2.pdf

10. Онищенко В. П. Актуальні проблеми спільної діяльності в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 5. С. 39-43.

11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>

12. Положение по бухгалтерскому учету ПБУ 20/03 «Информация об участии в совместной деятельности»: Приказ Министерства Финансов России от 24.09.2003 г. № 105н.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0284-00>

14. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 960-XII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>

15. Хамидулина В. А. Совместная деятельность в рамках договора простого товарищества в аспекте МСФО (IFRS) 11 «Совместная деятельность». *Международный бухгалтерский учет*. 2014. № 25(319). С. 2-9.

16. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

17. US GAAP ASC 323 «Investments – Equity Method and Joint Ventures» [Електронний ресурс]. URL: www.iasplus.com/en-us/standards/fasb/assets/asc323

4 References

1. Gharapko, N. I. (2015). Normatyvno-pravove rehuljuvannja spilnoji dijalnosti: symbioz bukhghaltersjkykh ta pravovykh normatyvnykh dokumentiv [Legal regulation of joint activity: symbiosis of accounting and legal normative documents]. *Naukovyj visnyk Odesjkogho nacionaljnogho ekonomichnogho universytetu. Ekonomichni nauky*, (1(221)), 26-41.
2. Golov, S. F., Kostyuchenko, V. N. (2013). Buhgalterskiy uchet i finansovaya otchetnost po mezhhdunarodnyim standartam [Accounting and financial reporting under international standards]. (3nd edition). Harkov: Faktor.
3. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). Ghospodarskiy kodeks Ukrainy [Commercial Code of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Dmytrenko, A. V. (2012). Porivnjajlna kharakterystyka P(S)BO 12 «Finansovi investyciji» ta Metodychnykh rekomendacij z bukhghaltersjkogho obliku spilnoji dijalnosti bez stvorennya jurydychnoji osoby [Comparative characteristics of P(S)BO 12 «Financial investments» and Methodological recommendations on accounting of joint activity without

establishing a legal entity]. *Bukhghalterskyj oblik i audyt*, (7), 20-23.

5. Ministerstvo finansiv Belarusi. (2006). Instruksiya po buhgalterskomu uchetu sovместnoy deyatelnosti [Instruction on accounting of joint activities: Law of Belarus]. Retrieved from www.minfin.gov.by/ru/accounting/methodology/acts/doc/f8e2a51c4b26b6ce.html

6. Kuryshko, L. A., Nonik, V. V. (2017). Normatyvne rehuljuvannya orghanizaciji spiljnoji dijalnosti v umovakh ryzyku [Regulation of the organization of joint activity in a risk]. *Problemy teorii ta metodologhiji buhghalterskogo obliku, kontrolju i analizu*, (1(36)), 64-87.

7. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2011). Metodychni rekomendaciji z buhghalterskogo obliku spiljnoji dijalnosti bez stvorennja jurydychnoji osoby. [Methodical recommendations on accounting of joint activities without establishing a legal entity: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.help/law/1873/>

8. International Accounting Standards Board. (2013). International Reporting Finance Standards 11 «Joint arrangements». Retrieved from http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_066

9. Ministerstvo finansiv Moldovy. (2003). NSBU 31 «Otrazhenie v finansovyih otchetah doli uchastiya v sovместno kontroliruemoy predprinimatelskoy deyatelnosti» [NAS 31 «Recognition of Participatory Interests in Jointly Controlled Entrepreneurship in Financial Statements»: Law of Moldova]. Retrieved from www.amac.md/Biblioteca/data/27/01/03/3/28.2.pdf

10. Onyshhenko, V. P. (2006). Aktualjni problemy spiljnoji dijalnosti v Ukraini [Actual problems of joint

activity in Ukraine]. *Bukhghalterskyj oblik i audyt*, (5), 39-43.

11. Verkhovna Rada Ukrainy. (2010). Podatkovy kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>

12. Ministerstvo Finansov Rossii. (2003). Polozhenie po buhgalterskomu uchetu PBU 20/03 «Informatsiya ob uchastii v sovместnoy deyatelnosti». [Regulations on accounting PBU 20/03 «Information on participation in joint activities»: Law of Russia]. Retrieved from http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_46166/

13. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2000). Polozhennja (standart) buhghalterskogo obliku 12 «Finansovi investyciji». [National Accounting Standard 12 «Financial investments»]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0284-00>

14. Verkhovna Rada Ukrainy. (1991). Pro zovnishnjoekonomichnu dijalnistj. [About foreign economic activity]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>

15. Khamydulyna, V. A. (2014). Sovместnaya deyatelnost v ramkah dogovora prostogo tovarischestva v aspekte MSFO (IFRS) 11 «Sovместnaya deyatelnost» [Joint activities under a simple partnership agreement in the context of IFRS 11 «Joint arrangements»]. *Mezhdunarodny buhgalterskiy uchet*, (25(319)), 2-9.

16. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). Cyvilnyj kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

17. US GAAP ASC 323 «Investments – Equity Method and Joint Ventures». Retrieved from www.iasplus.com/en-us/standards/fasb/assets/asc323